

Muuta mieltäsi- kehittä itseäsi

NLP-peruskurssi

Lapin kesäyliopisto

7.5.–8.5.2014

Sinikka Hiltunen

www.muistikuisti.net

- FK, käänntiede, 1992
- tulkki ja kääntäjä (venäjä, saksa) v:sta 1975
- NLP-kouluttaja v:sta 1992, NLP Trainer (2000)
- Kognitiotieteen maisteri, 2008
- Tohtoriopiskelija, Hgin yliopisto, Kognitiotiede
- Muistikoulutuksia v:sta 2002, temperamenttikoulutuksia v:sta 2006

© S.Hiltunen/ 14.5.2014

Muuta mieltäsi- kehittä itseäsi

NLP-peruskurssi

7.5.2014 9–16

- Mielteet ja miellejärjestelmät
- Mitä NLP on?
- Muutamia NLP:n perusoletuksia
- Kielellisiä keinoja muutokseen
- Mielle-editointi
  - Kielteisen mielikuvan editointi
  - Myönteisen mielikuvan editointi
- Aikakäsityset muutoksen apuna

© S.Hiltunen/ 5.5.2014

Muuta mieltäsi- kehittä itseäsi

NLP-peruskurssi

9.5.2014 9–16

- **Ankkurointi:**
  - Ankkureiden ketjutus
  - Askeltaen tavoitteeseen
- **Aikakäsityksistä ja niiden hyödyntämisestä**
- **Toiveiden toteutusta**

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

Mielteet ja miellejärjestelmät

Mielikuvat eli mielteet

- mielikuvat – näkömielteet
- kuulokuvat – kuulomielteet
- tuntomielteet
- hajumielteet
- makumielteet

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

Mielteet ja miellejärjestelmät

- Visuaalinen - näkee
- Audiitiivinen - kuulee
- Kinesteettinen – tuntee, haistaa, maistaa
- Loogis-käsitteellinen (audiitiivis-digitaalinen)
– faktat, luvut, tieto tärkeää

= **VAK-Ad**

Joskus vain **VAK**

tai **VAKOG** – vis., aud., kin., olfaktorinen, gustatorinen

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

Kinesteettinen - selkiytystä

- Kinesteettinen = lihastuntoon, lihastuntoaistiin liittyvä
- NLP:ssä
  - usein käsittää kaiken kehollisen:
    - tuntemukset kehossa ja iholla
    - asennot, asentotuntemukset
    - maut
    - hajut, tuoksut
    - usein myös tunteet, emootiot
  - joskus vain tuntoaistin (2 ensimmäistä)

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

NLP –

neuro-linguistic programming

- 1975, USA:
  - John Grinder
  - Richard Bandler
- taidon mallittamista
  - esim. kyky olla hyvä terapeutti
- sovelluskohteet:
  - lyhytterapiamuoto
  - koulutus ja opetus
  - valmennus (myös urheiluvalmennus)
  - liikkeenjohto ym. ym.

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

Mielikuvien tutkimuksesta

- Kuvittelu ja elävät mielikuvat
  - edistävät mieleenpainamista ja muistamista – siis oppimista!
  - vaikuttavat ajattelutapoihin ja uskomuksiin ja siten minäkuvan ja persoonallisuuden kehitykseen
  - vaikuttavat mielialoihin ja mielenterveyteen

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

Mielikuvien tehokkuus

Tutkimus suklaasta:

- pelkkä suklaapalojen syönnin huolellinen kuvittelu vähensi makeisten syöntiä kuvittelun jälkeen!
- MEILLÄ ON KAIKKI NE VOIMAVARAT JOITA TARVITSEMME 😊 - yksi NLP:n perusoletuksista

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

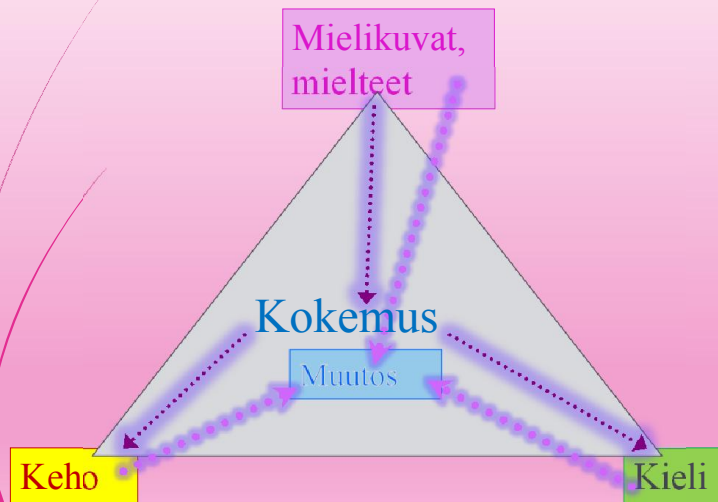
Mielikuvien tutkimuksesta

- Kuvittelu ja elävät mielikuvat
  - ovat tehokas muutoksen apu
- MUTTA: pääasiassa tämä tutkimus koskee mielikuvien SISÄLLÖN muuttamista
  - NLP:ssä muutetaan RAKENNETTA!

Menetelmät on löydetty mallittamalla:
ne ovat osa ihmisen (aivojen)
LUONTAISTA toimintaa

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

NLP – neuro-linguistic programming

Kielellisiä keinoja muutokseen

1. Mieti jotain tavoitetta X:
  - Jos minulla on X
  - Kun minulla on X
  - Mitä eroa mielikuvissa ja tunnekokemuksessa?
2. Mieti jotain pulmaa tai ongelmaa:
  - Tämä pulma/ongelma
  - Tuo pulma/ongelma
  - Se pulma/ongelma
  - Mitä eroa mielikuvissa ja tunnekokemuksessa?

Kielellisiä keinoja muutokseen

3. Pulma tai ongelma:
  - Minulla on pulma/ongelma
  - Minulla on ollut pulma/ongelma
  - Minulla oli pulma/ongelma
  - Minulla oli pulma/ongelma
  - Minulla on ollut vähän tällaista pulmaa/ongelmaa
  - Mitä eroa mielikuvissa ja tunnekokemuksessa?

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

Käsitteellis-looginen miellejärjestelmä

- Luvut, tilastot, tutkimukset tärkeitä ja olennaisia:
  - "Onko tätä tutkittu?"
  - "Tarvitsen Excel-taulukon?"
  - "Anna jotain lukuja?"
- Ketkä teistä tunnistavat itsensä?
  - Mistä tiedät, päättelet?
- Keskustelua: Tunnetko jonkun, joka selvästi on vahvasti käsitteellis-looginen? Mistä tiedät?

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

NLP:n perusoletuksista

- ❖ Kartta ja maasto on eri asia
- ❖ Kaiken käyttäytymisen takana on positiivinen tarkoitus
- ❖ Jokaisella on kaikki ne voimavarat, joita hän tarvitsee

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

Mielle-editoinnista, visuaalinen

1. Palauta mieleesi jokin epämiellyttävä muisto viime ajoilta.
  - Miten näet sen ?
  - omista silmistäsi = assosioitunut = sisäinen mielikuva
  - ulkoa päin = dissosioitunut = ulkoinen mielikuva
2. Siirrä sisäinen mielikuva kauemmaksi, astu siitä ulos
  - Editoidaan edelleen - hälvennetään: värit, yksityiskohdat jne.

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

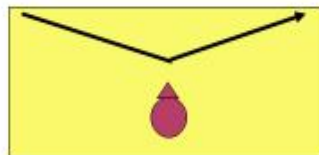
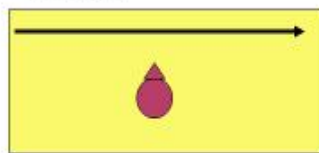
Mielle-editoinnista, visuaalinen

1. Palauta mieleesi jokin kiva muisto viime ajoilta.
  - Miten näet sen ?
  - omista silmistäsi = assosioitunut = sisäinen mielikuva
  - ulkoa päin = dissosioitunut = ulkoinen mielikuva
2. Siirrä ulkoinen mielikuva läemmäksi, astu sen sisään
  - Editoidaan edelleen: värit, yksityiskohdat jne.

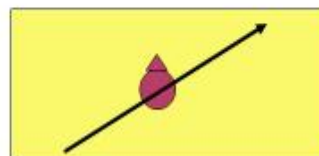
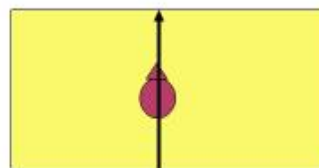
© S.Hiltunen/ 4.5.2014

Ajan hahmottaminen

⊙ Aika hallussa
= in time

⊙ Ajan viemänä
= through time

© S.Hiltunen/ 25.1.2013

Ankkurointi

<http://anskun.helmiblogit.mtv3.fi/2009/06/>

NLP-kolmio - muistatteko vielä?

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

Ankkurointi

<http://anskun.helmiblogit.mtv3.fi/2009/06/>

MITÄ LIITETÄÄN:

MIHIN LIITETÄÄN:

MYÖNTEINEN
MIELIKUVA = tunnetila

- voimavarasta 😊
- tavoitteesta
- oppimistavoitteesta
- yms.

- väriin
- ääneen
- kosketukseen
- eleeseen
- paikkaan
- taikasanaan
- jne.

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

NLP:n perusoletuksista

- ❖ Ekologia ennen kaikkea
- ❖ hyödyksi itselle/muille?
- ❖ haitaksi itselle/muille?

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

Ankkurien ketjutus

1. Mieti tavoite, johon pääsyyn tarvitset useampia voimavaroja, esim. 5
2. Ekologiatarkistus: hyödyt/haitat itselle/muille
3. Mitkä voimavarat ovat – pari kirjaa ylös
4. Jokainen voimavara ankkuroidaan eri sormeen vuorotellen
5. Jokaisen tilan ankkuroinnin jälkeen voimavaratila katkaistaan tässä ja nyt -ankkurilla:
  - kysy yksinkertainen laskutehtävä
  - kysy, mikä tai monesko päivä tänään on?
  - kysy, paljonko kello on?

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

Ankkurien ketjutus

6. Ankkurin vahvistaminen:
  - Sulje silmäsi ja seuraa mitä tapahtuu, kun pari koskettaa sormia vuorotellen, ensin hitaasti ja sanoo samalla voimavaran
  - Sitten nopeammin ja ilman ääntä
  - Purista lopuksi kätesi nyrkkiin
7. Tässä ja nyt -ankkuri
8. Testaus – pari koskettaa yhtä sormeaa ja kysyy: mitä tulee tästä mieleesi?
9. Ankkurit ovat nyt käytössäsi aina, kun puristat kätesi nyrkkiin.

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

Askeltaen tavoitteeseen (paikka-ankkurit)

Ankkureiden asentaminen:

1. Valitse jokin suuri tai monimutkainen tavoite, johon haluat päästä
2. Merkitse lattialle kaksi ankkuria:
  - nykyhetki ja tilanne, kun tavoite on saavutettu
3. Astu nykyhetkeen. Katsele tavoitetta:
  - merkitse askeleet (välitavoitteet)
  - siirrä tavoitehetkeä kauemmaksi, jos tuntuu, että tilaa/aikaa on liian vähän

© S.Hiltunen/ 4.5.2014

Askeltaen tavoitteeseen (paikka-ankkurit)

Kohti tavoitetta:

4. Kulje askel kerrallaan kohti tavoitetta:
  - pysähdy, kun siltä tuntuu
  - tunnustele, mikä muuttuu, kun lähestyt välitavoitteita ja päätavoitetta: mielikuvat, äänet, sisäinen puhe, tunteet
  - lisää välitavoitteita tai siirrä niiden paikkaa
5. Tavoitteessa:
  - nauti tavoitteen saavuttamisesta: mitä näet, kuulet, tunnet?
  - tarkista vielä ekologia: hyödyt/haitat itselle/muille
  - katso tulevaan: mitä sen jälkeen?
  - katso menneeseen: pitäisikö välitavoitteita vielä muuttaa?

© S.Hiltunen/ 8.5.2014

Askeltaen tavoitteeseen (paikka-ankkurit)

6. Kertaus:

- Kulje aikajänteen viertä takaisin nykyhetkeen
- Kulje vielä kerran hitaasti nykyhetkestä tavoitteeseen: anna välitavoitteiden ja voimavarojen aktivoitua eläviksi
- Nauti vielä kerran hetkestä, jolloin olet saavuttanut tavoitteen

© S.Hiltunen/ 8.5.2014

Mielen tyhjentäminen

Unta, vaativaa keskittymistä varten tms.

1. Kuvittele, että edessäsi on säilytysastioita: arkkuja, laatikoita, mappeja, kansioita, arkistokaappi, -hyllytö tms.
2. Ne ovat tietyn kokoisia ja värisiä ja muotoisia
3. Mieti, mikä asia pyörii mielessäsi päällimmäisenä
4. Valitse sille sopivankokoinen ja -värinen säilytystapa
5. Anna KAIKKIEN siihen asiaan liittyvien ajatusten ja asioiden siirtyä säilytysastiaan ja jäädä sinne.
  - Ajatukset tai asiat saavat saada myös konkreettisen muodon: höyryä, pilvi, paperiarkkeja tms.
6. Sulje säilytysastia ja lukitse se aikalukolla: milloin aikaisintaan sinun tarvitsee paneutua kyseiseen asiaan
7. Anna astian siirtyä sopivaan kohtaan tulevaisuudessa

Mielen tyhjentäminen

8. Valitse seuraava mielessäsi pyörivä asia ja sille sopiva säilytysastia ja jatka kohdasta 4.
9. Jatka kunnes mielesi on tyhjentynyt kaikista asioista, kunnes *huomaat mielesi olevan tyhjä.*

Vaihtoehtoisesti tai tämän lisäksi tai rinnalla voit kirjoittaa mieltäsi vaivaavat asiat muistiin:

- eri paperille asiat, jotka pitää tehdä tietyllä hetkellä tulevaisuudessa
- toiselle paperille asiat, jotka voi jo jättää syrjään, taakseen, unohtaa, asiat, joita on turha vatvoa, tai jotka ovat jonkun toisen "ongelmia" ...
  - Tämän paperin voi repiä palasiksi, heittää roskiin, polttaa tms.

Kirjallisuutta

- Asikainen Riitta & von Harpe Peter (toim.), 1997: Monessa mielessä. NLP mielikirja II
- O'Connor, Joseph & McDermott, Ian, 1998: NLP:n aakkoset, Jyväskylä: Ai-ai Oy
- Dilts Robert, 1997: Muuttavat ajatukset. Uskomusjärjestelmien muuttaminen NLP:llä
- Hiltunen S., Kiviaho M., Vikeväinen-Tervonen L. 2003: NLP perusteet. Tampere: Tampere University Press: <http://granum.uta.fi/granum/>
- Leitola Kaisa, 2001: Oppimisen NLP, Helsinki: Tammi
- Ojanen Markku (toim.), 2004: Terapiastako ratkaisu. NLP-perustaisen psykoterapian tuloksellisuustutkimus, Jyväskylä: Ai-ai Oy, Gummerus
- Toivonen Veli-Matti & von Harpe Peter (toim.), 1994: NLP Mielikirja I. Kuinka muuttaa mieltään, Helsinki: Ai-ai Oy
- Toivonen Veli-Matti & Kauppi Timo, 1999: Aika muovailuvahana, NLP ja henkilökohtaisen ajan rakenne, Jyväskylä: Ai-ai Oy, Gummerus
- Toivonen Veli-Matti & Kauppi Timo, 1995: Kielen taikaa - NLP Kielikirja
- Toivonen Veli-Matti & Kiviaho Matti, 1998: Tässä suhteessa, NLP vuorovaikutuskirja

Suomen NLP-yhdistys: <http://www.suomennlp-yhdistys.fi/>